OBRAZLOŽENJE

Prijedloga Odluke o socijalnoj skrbi na području općine Dugi Rat

1. Pravna osnova za donošenje Odluke

Pravna osnova za donošenje Odluke o socijalnoj skrbi na području općine Dugi Rat sadržana je u člancima 17. i 289. Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23 i 61/25) te članku 27. Statuta Općine Dugi Rat („Službeni glasnik“ – službeno glasilo Općine Dugi Rat, broj 5/21 i 20/26).

2. Razlozi za donošenje Odluke

Važeća Odluka o socijalnoj skrbi na području općine Dugi Rat („Službeni glasnik“ – službeno glasilo Općine Dugi Rat, broj 15/2017) donesena je 2017. godine te je, s obzirom na protek vremena, izmjene zakonskog okvira i potrebu usklađivanja lokalnih mjera socijalne politike s aktualnim potrebama stanovništva, potrebno donijeti novu Odluku.

Predloženom Odlukom uređuju se prava iz socijalne skrbi koja osigurava Općina Dugi Rat, uvjeti i način njihova ostvarivanja, kategorije korisnika, postupak podnošenja i rješavanja zahtjeva te druga pitanja značajna za provedbu mjera socijalne skrbi na području Općine.

Cilj donošenja nove Odluke jest unaprijediti sustav socijalne skrbi na lokalnoj razini, osigurati jasnije i transparentnije uvjete za ostvarivanje pojedinih prava te pružiti odgovarajuću materijalnu i drugu potporu socijalno ugroženim građanima, obiteljima s djecom, učenicima, studentima, umirovljenicima i drugim skupinama stanovništva kojima je potrebna pomoć.

Donošenjem nove Odluke omogućuje se i sustavnije uređivanje postojećih oblika pomoći, uvođenje dodatnih mjera potpore te jasnije definiranje prava i obveza korisnika i nadležnih općinskih tijela.

3. Zakonom propisana prava i obveze Općine

Prilikom izrade Prijedloga Odluke posebna pozornost posvećena je obvezama jedinica lokalne samouprave koje proizlaze iz Zakona o socijalnoj skrbi (NN br. 18/2022, 46/2022, 119/2022, 71/2023, 156/2023, 61/2025).

Sukladno članku 17. Zakona o socijalnoj skrbi, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sudjeluju u obavljanju djelatnosti socijalne skrbi, dok su člankom 289. Istog Zakona propisane obveze jedinica lokalne samouprave u pogledu osiguravanja sredstava za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi.

Posebno je važno istaknuti zakonsku obvezu Općine da u svom proračunu osigura sredstva za ostvarivanje prava na naknadu za troškove stanovanja korisnicima zajamčene minimalne naknade.

Sukladno odredbama Zakona o socijalnoj skrbi, pravo na naknadu za troškove stanovanja priznaje se korisnicima zajamčene minimalne naknade, u visini od najmanje 30 % iznosa priznate zajamčene minimalne naknade, odnosno u visini stvarnih troškova ako su oni manji od navedenog iznosa.

Troškovi stanovanja obuhvaćaju najamninu, komunalne naknade, troškove grijanja, vodne usluge te troškove nastale zbog radova na povećanju energetske učinkovitosti zgrade, u skladu sa Zakonom.

Također, Zakonom je uređeno ostvarivanje prava na naknadu za troškove ogrjeva korisnicima zajamčene minimalne naknade koji se griju na drva, pri čemu se sredstva za tu namjenu osiguravaju iz državnog proračuna Republike Hrvatske, a visina naknade i način isplate utvrđuju se odlukom Vlade Republike Hrvatske.

Osim navedenih zakonskih obveza, Općina može svojim proračunskim sredstvima osiguravati i dodatne oblike pomoći i potpora stanovnicima na svom području, radi zadovoljavanja njihovih socijalnih potreba, poboljšanja životnog standarda i sprječavanja socijalne isključenosti.

Stoga se predloženom Odlukom objedinjuju prava i obveze koje proizlaze iz Zakona o socijalnoj skrbi te dodatne mjere socijalne politike koje Općina Dugi Rat utvrđuje samostalno, u skladu sa svojim potrebama i proračunskim mogućnostima.

4. Osnovna pitanja koja se uređuju Odlukom

Predloženom Odlukom utvrđuju se sljedeća prava i oblici pomoći:

- novčana pomoć kao poklon novorođenom djetetu, uz utvrđivanje iznosa prema redoslijedu rođenja djeteta;
- sufinanciranje troškova programa dječjih vrtića i obrta za čuvanje djece;
- sufinanciranje troškova produženog boravka i cjelodnevne nastave učenika od 1. do 4. razreda osnovne škole;
- pomoć u školovanju učenika kroz sufinanciranje obrazovnih materijala;
- dodjela stipendija i jednokratnih nagrada učenicima, studentima i doktorandima;
- nagrađivanje učenika za ostvarene rezultate na županijskim, državnim i međunarodnim natjecanjima;
- sufinanciranje troškova javnog prijevoza i osiguravanje prijevoza djece s teškoćama u razvoju;
- jednokratne novčane pomoći samcima i kućanstvima koja ispunjavaju propisane socijalne uvjete ili uvjete prihoda;
- jednokratne novčane pomoći u slučaju izvanrednih životnih okolnosti, osobito teške bolesti, troškova liječenja te štete nastale uslijed požara, poplave, potresa i drugih nesreća;
- jednokratna novčana pomoć hrvatskim braniteljima u slučaju smrti člana uže obitelji;
- naknada za troškove stanovanja korisnicima zajamčene minimalne naknade;
- pomoć za ogrjev socijalno ugroženim obiteljima;
- pomoć u hrani i osnovnim životnim potrepštinama;
- drugi oblici pomoći od interesa za Općinu.

U odnosu na dosadašnje uređenje, predloženom Odlukom detaljnije se razrađuju kriteriji za dodjelu jednokratnih novčanih pomoći, utvrđuju iznosi pojedinih oblika pomoći te se uvodi mogućnost ostvarivanja pomoći u slučaju izvanrednih životnih okolnosti, neovisno o ispunjavanju redovnih socijalnih i prihodovnih uvjeta.

5. Sredstva potrebna za provedbu Odluke

Sredstva za provedbu prava i oblika pomoći utvrđenih ovom Odlukom osiguravat će se u Proračunu Općine Dugi Rat za svaku proračunsku godinu, sukladno Programu javnih potreba u području socijalne skrbi i raspoloživim proračunskim sredstvima.

Pri tome je potrebno razlikovati sredstva za ostvarivanje zakonom propisanih prava, za koja je Općina dužna osigurati sredstva u skladu sa zakonskim obvezama, od sredstava za dodatne oblike pomoći i potpore koje Općina osigurava u skladu sa svojim proračunskim mogućnostima.

Opseg pojedinih dodatnih prava, broj korisnika i visina pomoći, osim kod ostvarivanja prava na koja je Općina obvezana Zakonom, mogu se ograničiti ovisno o visini sredstava osiguranih u Proračunu za tekuću godinu.

6. Ocjena potrebnih financijskih sredstava

Za provedbu ove Odluke nije moguće unaprijed u cijelosti procijeniti ukupna potrebna financijska sredstva jer će njihov iznos ovisiti o broju podnesenih zahtjeva, broju korisnika koji ispunjavaju propisane uvjete te odlukama i programima koji će se donositi tijekom pojedine proračunske godine.

Potrebna sredstva planirat će se u okviru Proračuna Općine Dugi Rat i Programa javnih potreba u području socijalne skrbi za svaku proračunsku godinu, vodeći računa o osiguravanju sredstava za zakonski obvezna prava te o mogućnostima financiranja dodatnih oblika pomoći i potpora.

7. Prijedlog za donošenje Odluke

S obzirom na potrebu usklađivanja lokalnog sustava socijalne skrbi s važećim zakonskim propisima, ispunjavanja zakonskih obveza Općine te unapređenja postojećih mjera pomoći i potpore stanovnicima Općine Dugi Rat, predlaže se Općinskom vijeću Općine Dugi Rat da razmotri Prijedlog Odluke o socijalnoj skrbi na području općine Dugi Rat te donese Odluku kao u predloženom tekstu.